



MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
Anna Kalata

DUS-07-219-ZL/07

Pan
Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na pismo Pana Marszałka z dnia 3 kwietnia br., znak: BPS/DSK-043-240/07, przy którym przesłane zostało oświadczenie Senatora Pana Mirosława Adamczaka, w sprawie utrzymania możliwości przechodzenia na wcześniejsze emerytury osobom z długoletnim (35-40 lat) stażem emerytalnym, pragnę uprzejmie przedstawić, co następuje.

Celem reformy emerytalnej wprowadzonej z dniem 1 stycznia 1999 r. było m. in. zniesienie wszystkich przywilejów istniejących w ramach starego systemu emerytalnego przy zapewnieniu jednakowego traktowania wszystkich uczestników pod względem wieku emerytalnego, sposobu opłacania składek i obliczania wysokości świadczeń.

Według twórców reformy „przywileje branżowe były w znacznym stopniu dziedzictwem epoki gospodarki planowej, wiele z nich wprowadzono w latach 80., w okresie stanu wojennego, lecz niektóre z nich miały znacznie wcześniejsze początki.” Ich zdaniem „zniesienie wszystkich przywilejów w zakresie prawa do wcześniejszych emerytur przyczyniłoby się w ogromnym stopniu do poprawy finansów systemu emerytalnego, ponieważ koszt wcześniejszego przejścia na emeryturę stanowił przed 1999 rokiem równowartość 12 punktów procentowych całości składki wynoszącej wówczas 45% wynagrodzenia.

Warszawa 7 kwietnia 2007 r.

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 30.04.07

nr 3303

podpis B.B.

Należy mieć na uwadze, że obciążenie Funduszu Ubezpieczeń Społecznych kosztami wypłaty wcześniejszych emerytur jest bardzo duże. Według danych ZUS, w 2005 roku wypłacił wcześniejsze emerytury na kwotę 17 235 954,0 tys. zł. W grudniu 2005 r. emerytury w wieku poniżej powszechnego wieku emerytalnego otrzymywało 1068,8 tys. osób.

Nie bez znaczenia jest również sytuacja demograficzna w naszym kraju. Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 15 - 64 lata w Polsce jest najniższy w krajach Unii Europejskiej i w 2004 wyniósł 51,7 (w porównaniu do 51,2 w 2003 r.). Oznacza to, że niewiele więcej niż jeden na dwóch Polaków w wieku produkcyjnym pracuje i jest objęty ubezpieczeniem społecznym. Szczególnie niski jest wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 55 - 64 lata, który wynosi 26,2. Jest on szczególnie niski dla kobiet, z których mniej niż jedna na pięć w tym wieku pracuje. Taki niski poziom zatrudnienia starszych pracowników jest także efektem możliwości korzystania ze świadczeń społecznych – wcześniejszych emerytur, świadczeń przedemerytalnych, a w przeszłości także zasiłków przedemerytalnych i rent z tytułu niezdolności do pracy.

Niski efektywny wiek wycofywania się z rynku pracy związany jest z budowaniem od lat zachęt do wcześniejszej dezaktywizacji, która miała na celu absorpcję części efektów transformacji i gwałtownych przemian na rynku pracy, przede wszystkim w obszarze popytu na pracę.

Jednym z założeń reformy systemu ubezpieczeń społecznych jest stopniowe wygaszanie a nie rozbudowywanie przywileju wcześniejszego przejścia na emeryturę. W powszechnym systemie emerytalnym przyjęto regułę, iż uprawnienia emerytalne wszystkich ubezpieczonych, którzy płacili taką samą składkę, będą takie same. Wszelkie dodatkowe uprawnienia powinny być finansowane z odrębnych źródeł, innych niż powszechna składka na ubezpieczenie emerytalne, a także powinny być regulowane w trybie odrębnym.

Zmiany w możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej wprowadzane są stopniowo i są uzależnione od wieku ubezpieczonego oraz stażu pracy. Obecnie osoby urodzone przed dniem 1 stycznia 1949 r. mogą przechodzić na wcześniejsze emerytury według zasad obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1999 r. określonych przepisami rozdziału 2 w dziale II ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Ubezpieczeni, urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r., mogą skorzystać z prawa do wcześniejszej emerytury, jeśli do końca 2007 r. spełnią określone warunki dotyczące wieku oraz stażu pracy oraz nie podpisali umowy z otwartym funduszem


emerytalnym (OFE) lub złożą wnioszek o przekazanie środków zgromadzonych w OFE na dochody budżetu państwa. Po tej dacie wcześniejsze zakończenie aktywności zawodowej będzie możliwe jedynie zgodnie z zasadami określonymi w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz w przypadku górników. Art. 184 ww. ustawy zapewnia osobom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r., zatrudnionym w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, możliwość wcześniejszego przejścia na emeryturę, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, czyli w dniu 1 stycznia 1999 r., osoby te spełniały wymagane warunki stażowe.

Generalnie osoby urodzone po dniu 31 grudnia 1948 r., które nie skorzystają z przepisów przejściowych ustawy o emeryturach i rentach z FUS, będą mogły przejść na emeryturę w wieku 60 lat – kobiety, albo 65 lat - mężczyźni.

Natomiast osoby pracujące w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zawodach, branżach lub na stanowiskach, które to warunki, uprawniały do wcześniejszej emerytury, powinny zostać objęte rozwiązaniami projektowanej ustawy o emeryturach pomostowych. Projektowana ustawa stanowi realizację zapowiedzi zawartej w ustawie o emeryturach i rentach z FUS w momencie wprowadzania reformy systemu ubezpieczeń społecznych w Polsce.

Osoby, pracujące przed 1999 rokiem w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, tj. w zawodach, branżach lub na stanowiskach, których wykonywanie według obecnie obowiązujących przepisów uprawniało do wcześniejszej emerytury, a które bez uchwalenia nowej ustawy nie miałyby szczególnych uprawnień z tego tytułu, będą uprawnione do świadczeń wynikających z ustawy o emeryturach pomostowych.

Przygotowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej projekt ustawy o emeryturach pomostowych w najbliższym czasie będzie poddany szerokim konsultacjom, w tym m. innymi z partnerami społecznymi.


poważnie
MINISTER PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ
Anna Kalita